

Spelfot

Medlemsblad för Smålands Spelmansförbund och för
Folkdansringen Småland - Öland

Smålands Spelmansförbunds folkmusikläger för ungdomar mellan 9 och 16 år på Gransnäs kursgård, belägen i norra Småland mellan Eksjö och Tranås.

Här leder Gusten Brodin kursdeltagarna på årets läger på Gransnäs.
Foto: Bruno Bjärnberg

MED

Smålandsringen
Folkdansringen Småland-Öland

Smålåtar
Smålands Spelmansförbunds medlemsblad

FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND

Ansluten till Svenska Folkdansringen

Adress: c/o Elisabet Johansson, Hantverkaregatan 3, 341 36 Ljungby, 0372-624 61

E-post: smaland@folkdansringen.se

Hemsida: www.folkdansringen.se/smaland, www.dansa-folkdans.nu

Styrelse och ledamöter

Ordförande: Gunnar Andersson, Björkvägen 13, 362 54 Urshult, 0477-205 67, gatru@telia.com

Vice ordförande: Emma Karlsson, Vittaryd Kronogård 2, 578 92 Aneby, 070-445 24 40, emka6610@gmail.com

Kassör: Ole Andersson, Rydgatan 16, 341 39 Ljungby, 0372-800 76, olcarason@msn.com

Revisorer: Elisabet Johansson, Hantverkaregatan 3, 341 36 Ljungby, 0372-624 61, sejason@hotmail.com

Sven-Erik Arvidsson, Nygatan 9, 566 32 Hebo, 036-471 48, se.arvidsson@gmail.com

Gunnel Boström Syrén, Sjögatan 25, 563 31 Gröna, 072-555 42 25, gunnelbostrom53@gmail.com

Michael Lindberg, Toragårdsvägen 14, 352 50 Växjö, 070-790 59 30, ml.lindberg@icloud.com

Suppleanter

Inger Undkvist, Delvägen 2, 362 54 Urshult, 0477-204 10, inger.maryann@gmail.com

Sven-Erik Gustafsson, Kullalyckevägen 7, 575 34 Eksjö, 0381-107 41, se.orrhaga@gmail.com

Vakant

Administrativt utskott: Gunnar Andersson, Ole Andersson, Elisabet Johansson

Dans och musik, barn och ungdom: Emma Karlsson, Gunnel Boström Syrén, Michael Lindberg

Dräkt: Elisabet Johansson, Gunnel Boström Syrén

Slöjd: Sven-Erik Arvidsson, Gunnar Andersson, Michael Lindberg

Hemsida: Ole Andersson

Spelfot: Elisabet Johansson, Gunnar Andersson, Ole Andersson

Revisorer

Lisbeth Davidsson, Uddabo 246, 382 92 Nybro, 0480-520 61, lisbeth.davidsson@hotmail.se

Åke Johansson, Kyanders gata 6, 594 31 Gamleby, 0493 530 07, ake.johansson@telia.com

Revisorsuppleanter

Karl-Olof Carlsson, Furulundsvägen 8, 380 42 Målerås, 0481-311 30, elvorgothoskarsson@gmail.com

Inga-Lena Nordgren, Kvärjarsvägen 11, 341 70 Ljungby, 0372-171 26, ingalena.nordgren@gmail.com

Ansvarig utgivare: Elisabet Johansson

Dräktråd F

Irma Edstrand, Kullgatan 20, 561 46 Huskvarna, 036-502 01, irma.edstrand@telia.com

Irène Lindström, Karvingatan 16, 554 53 Jönköping, 036-16 48 77, irene.lindstrom@hotmail.com

Dräktråd G

Elisabet Johansson

Låtcommité:

Magnus Gustafsson, Håringegård 1, 360 47 Värends Möbbele 0470-35356 070-636 61 34

magnus.gustafsson@kronoberg.se

Lars Svensson, Torslunda 112, 386 96 Färjestaden 0485-484 88, lassestratete@telia.com

Magnus Lundberg, Frejagatan 8 C, 392 46 Kalmar, magnus.lundberg1@gmail.com

www.smalandsspelmansforbund.se

FÖRSÄKRA DINA INSTRUMENT

Försäkringen gäller

- när medlemsavgift och försäkringspremie är betalda till Smålands Spelmansförbund

- i hela världen

- vid skada eller förlust

- akustiska och elektroniska instrument, dock inte pianon, flyglar eller orglar

Premiens storlek beror på det samlade värdet av försäkrade instrument och tillbehör.

Läs mer på SSRs hemsida www.spelmansforbund.org

SPELFOT

Redaktör: Viola Ek, vek9@icloud.com

Spelfots redaktör förbehåller sig rätten att korta av och redigera insända artiklar. Artiklar och bilder skall vara försedda med namn på skribent respektive fotograf. Spelfot kan publiceras i valda delar på respektive organisations webbsida på internet. Den som inte vill ha sitt material publicerat på internet måste skriftligen meddela detta i samband med att material skickas in.

Dräktråd H

Mary Bjerstedt, Resebovägen 26, Remåla, 382 93 Nybro, 0481-151 49, mary.bjerstedt@telia.com

Agneta Erlandsson, Åldsvägen 6, 388 92 Ljungbyholm, 0480-47 02 05, agneta.erlandsson@hotmail.com

Valberedning

Nybro folkdanslag

Jan Svensson, Ekaryd PI 145, 382 93 Nybro, 0481-400 58, jan@ekaryd.se

Håkan Petersson, Pukebergarnas väg 10, 382 34 Nybro, 0481-173 59, hekanpake@gmail.com

Huskvarna folkdanslag

Agneta Dillner, Håstaggatan 16, 561 51 Huskvarna, 036-14 34 24, agnetadillner46@gmail.com

Ing-Britt Swartling, Rosenborgsgatan 23, 561 31 Huskvarna, 070-599 00 45, i.bswa@hotmail.com

Sunnebogillet

Sven-Eve Johansson, Hantverkaregatan 3, 341 36 Ljungby, 0372-624 61, sejason@hotmail.com

Carin Andersson, Rydgatan 16, 341 39 Ljungby, 0372-836 94, olcarason@msn.com

Medlemsavgifter 2018

Folkdansringen Småland-Öland:

Medlem över 25 år 100 kr

Medlem upp till 25 år 35 kr

Därtill kommer avgift till lokal förening och Svenska Folkdansringen

Smålands Spelmansförbund:

Ungdomar under 20 år 50 kr

Äldre över 65 år 140 kr

Övrig vuxen 200 kr

Familjemedlem 50 kr

SSF:S

STIFTELSE FÖR UNGA SPELMÄN

Den årliga avkastningen delas ut som kurs- och lägerbidrag till unga spelmän. Ansökningsblanketter kan hämtas på SSFs hemsida el rekvideras från Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar, tel 0480-477167 el mobil 0733-836849

Vill du lämna ett bidrag till Stiftelsen är vårt bankkontonummer 8169-5,664 257 094-6 (Swedbank).

När man sätter in pengar på bankkontot kommer inte inbetalarens namn med på kontoutdraget. Om du inte vill sätta in pengar anonymt vill vi att du skickar ett meddelande om insättning med ditt namn till stiftelsens kassör, Eva Blomquist-Björnberg, e-post: eva.blomquist.bjornberg@telia.com.

Ordförande i styrelsen är Sabina Henriksson, Hökerum, sekreterare Heléne Ingvarsdotter, Kalmar och kassör Eva Blomquist-Björnberg, Älvesta.

Nästa nummer av Spelfot utkommer i mars 2018 med manus- och annonstopp den 15 januari.

Material skickas till redaktören.

Annon priser i Spelfot

1/1 sida 1.000 kr

1/2 sida 500 kr

1/4 sida eller mindre 250 kr

Nästa nummer av Spelfot utkommer i mars 2018 med manus- och annonstopp den 15 januari.

Material skickas till redaktören.

SMÅLANDS

SPELMANSFÖRBUND, SSF

Ansluten till Sveriges Spelmans Riksförbund, SSR

Ordförande: Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar 0480-47 71 67

helene.ingvarsdotter@kalmar.se

Vice ordförande: Marianne Busk,

marianne.busk@gmail.com

Kassör och registeransvarig: Viola Ek, Jöns Klemensgård, 365 93 Furuby, 070-274 99 38, vek9@icloud.com

Styrelsesuppleanter: Håkan Alm, Grävlingvägen 8, 152 54 Södertälja, 070-877 58 44, hakan@alm-sjolnoland.se

Vice sekreterare: Britt-Maria Arvidsson, Nygatan 9, 566 32 Hebo, 03647148bm@gmail.com

Styrelsesuppleanter: Magnus Lundberg, Frejagatan 8 C, 392 46 Kalmar, magnus.lundberg1@gmail.com

Isa Sjölin-Alm, Östra kyrkvägen 3, 386 96 Färjestaden 072-5432315, isasjolinalm50@gmail.com

Revisorer: Jan Sannas, Kullevägen 5, 340 32 Grimsölv 0470-75 02 39 0708-53 83 61, jan.sannas@gmail.com

Nils Wilberg, Mala 3208, 280 20 Bjärsum 0451-191 14

Revisorsuppleant: Yvonne Lundöf, N Storgatan 25, 575 32 Eksjö 0381-304 06 070-680 94 40

Valberedning: Mari Nordström, Södvik PL 5441, 380 74 Löttorp, 0485-26136

Sune Johansson, Säbumusvägen 3A, 393 51 Kalmar 0480-172 47, 070-597 67 84 suneljkalmar@gmail.com

Försäkringsansvarig: Viola Ek, se ovan

Arkivansvarig: Håkan Alm, se ovan

Notläger: Viola Ek, se ovan

Hemsidesansvarig: Jan-Erik Ekman, Lärumsvägen 799, 298 94 Linderöd jan-erik.ekman@telia.com

Du håller nu årets sista Spelfot i din hand och tillika den andra i färg. Stort tack till Viola som har dragit ett stort lass för att slutföra det projektet. Det är mycket som fungerar bra i styrelsen nu vilket gör att vårt arbete bara känns stimulerande. Nästa stora händelse är vårt 70-årsjubileum som går av stapeln den 9-10 i mars i Växjö. Vi tycker att vi har hittat ett bra program så missa inte det. Mer om jubileet finns i separat annons i den här tidningen.

Det är flera spelmansförbund som jubilerar nu. Sörmland firade 90 år 2015 - äldst i landet, och helgen den 11-12 november är vi några i styrelsen som uppväktar Östergötland på deras 90-års jubileum. Nog är det så att spelmansförbundet har många år på nacken och så också många av våra medlemmar men ungdomarna är på gång. Korrfestivalen är ett exempel på arrangemang som lockar de unga. Fantastisk upplevelse att se Sven Midgren med vänner spela swing kadrilj på nya dansbanan och de dansande var idel ungdomar. Männe en ny dansfluga på gång!

Mathias Boström är också på gång med en låtverkstad för ungdomar som vi hoppas blir verklighet.

Besökte den fina oktoberstämman i Uppsala och likadant där mängder av ungdomar fostrade i Upplands låtverkstad som leds av Magnus Holmström och Tomas Lindberg.

Och inte nog med det så berättade Zornjyremedlemmen Christina Frohm att en av årets nya riksspelmän vid en intervju berättade att hon efter några år med världsmusiken lämnat den och tillsammans med några kompisar gav sig ut på en roadtrip för att besöka gamla traditionsbärare. Känner ni igen er från 70- och 80-talet?

Hoppas bara att deras bil fungerade lite bättre!

Håkan Alm
Sekreterare
Smålands Spelmansförbund

SIDAN 3

I ordförandespalten till det fjärde numret 2016 skrev jag: "Vilken höst, men det är torrt". Det kan jag inte skriva den här hösten för det har kommit mycket nederbörd – men vilken svamphöst! Det har varit att ta en stav i den ena handen och en korg i den andra och efter en liten stund får man lufsa tillbaka för korgen är full. Efter några rundor är bilen full av kantareller och trattkantareller. Härligt!

Så har vi kommit så långt fram att vi har haft vårt höstmöte med Virestads folkdanslag som arrangerar. Det blev ett bra möte. Som vanligt kan man lita på dem i Virestad, och alla som var där var engagerade och gav sig lätt in i diskussionen. Ja, då är det lätt att vara ordförande eller mötesledare. Tack! Tack! Vilket var då det stora diskussionsämnet? Jo, det var det minskande antalet medlemmar både i riks och distrikt. Båda har minskat över 30 % på 10 år, riks något lite mer än distriktet Småland-Öland. Detta är mycket bekymmersamt och under denna tid har minst 5 folkdanslag försvunnit från vårt distrikt. Detta var som ni kan förstå det stora ämnet under höstmötet men jag uppfattade en stor framtidstro hos de diskussionsglada deltagarna. Det största problemet är dock åldersstrukturen. Vi är över 45 % som är över 70 år. Vi måste få fram mer yngre medlemmar.

Vi fick ett mycket bra förslag hur vi i distriktet skall fira att Svenska Folkdansringen fyller 100 år 2020. Vi skall försöka få medverka på Viktoriadagsfirandet på Öland. Ett mycket bra förslag som i bästa fall kan bli en liten snutt i TV.

I fjol försökte Kalmar folkdanslag anordna slöjdbytardag men det kom inga

deltagare så det blev inställt. Sven-Erik Arvidsson har haft kontakt med Kalmar folkdanslag som försöker anordna en ny slöjdbytardag den 5 maj 2018. Det måste vara minst 5 anmälda för att den skall bli av. Det vore väl tusan om vi inte kan bli så många så att den fina traditionen som Åke Eriksson var initiativtagare till kan leva vidare. Så du som är slöjdintresserad – anmäl dig till slöjddagen i Kalmar. Ja det blir mycket Kalmar 2018 för det är Kalmar folkdanslag som arrangerar årsmötet den 24 mars.

Spelfots redaktör, Viola Ek, påpekade att det är viktigt att du som skickar in kort till Spelfot (för det gör du väl) tänker på att det skall vara bra upplösning på korten. Det är ännu viktigare nu när vi trycker Spelfot i färg.

Med på höstmötet var också Anna Virta, verksamhetsutvecklare på Kulturens Bildningsverksamhet, som berättade och svarade på frågor. Vi skall vara glada att vi är anslutna till Kulturens för det är nog det studieförbundet som det är lättast att få bidra ifrån.

Sist vill jag tacka alla som var på höstmötet i Virestad för den livliga debatten. Den gav oss i styrelsen ett framtidshopp, trots alla dystra siffror. Allra sist bockar jag för Virestads folkdanslag för den utsökta maten och det verkligen underhållande kulturinslaget.

Väl mött på årsmötet i Kalmar den 24 mars 2018.

Jag och styrelsen vill önska alla en God Jul och ett riktigt gott nytt 2018!

Gunnar Andersson Ordförande
Ordförande
Folkdansringen Småland-Öland

MARKARYDSSTÄMMA I ELFTE TIMMEN!

Spelmansstämman i Markaryd, som startades av Hinneryds Spelmanslag med Ture Svegard i spetsen, har nu uppnått en ålder av 49 år! Under flertalet år var karismatiska Nils Löfgren spelledare. På senare år har Musik i Syd och Laif Carr stått för arrangörsskapet efter att Hinneryds Spelmanslag lagts ner. Traditionellt har stämman hållit till i Medborgarhuset och har sedan fortsatt med buskspel och samkväm på Stora Hotellet, långt in på småtimmarna.

I år var det dock osäkert in i det sista om det skulle bli någon stämma eftersom Stora Hotellet backade ur av ekonomiska skäl. Men i sista stund åtog sig Musikällskapet i Markaryd med Janne "Lasse på Backen" Nilsson i spetsen och med stöd av Musik i Syd att arrangera stämman.

MYCKET FLER SPELMÄN ÄN I FJOL!

Mycket var som vanligt i Markaryd men glädjande nog var det mycket fler spelmän än i fjol. Kultbandet "Grus i Dojjan" anförda av Krutte Hedberg och med Ullik Ehrenstråle på elfiol var speciellt inbjudna gäster och bjöd på en omväxlande och svängig konsert med en stor portion spelglädje. Paradnummer som "Kaffe utan grädde" och "Polka från Orust" ingick förstås som vanligt i programmet.

Laif höll traditionsenligt i taktpinnen under det stora allspelet och var även programledare under scenspelet. Uppgifter som han som vanligt skötte med smittande spelglädje och bravur.

Efterfesten var i år flyttad till konferensanläggningen "Ekebacken" som bjöd

på mycket god mat och utmärkta lokaler för buskspel. Det fanns även plats till dans i den större av buskspelslokalerna.

Buskspellet höll på långt in på natten och alla var nog överens om att det här var en väldigt lyckad stämma.

Nästa år är det dags för 50-årsjubileum för stämman och då planeras en riktig storsatsning och olika aktiviteter från fredag till söndag. Mer information om detta kommer i god tid innan stämman! Boka 1:a helgen i oktober 2018 och ta med en granne!

**Peter Pedersen,
Västervik
Text och foto**

Bilderna med början på vänster sida är:
Halländsspelmannen Leopold Wallin, Torup, mångårig
stämmobesökare och
hålsingespelmannen Maria Öst som bjöd på karisma och
spelglädje.
På den här sidan har vi
systterna Mafin och Marie Bengtsson, Hässleholmstraken och
buskspelsbilden nedan är från hotell Ekebacken.

DRÄKT OCH SLÖJD PÅ KORRÖ 2017

Ett förmodat 5-årsjubileum på Korrö var ett 7-årsjubileum efter en ordentlig titt i almanackan.

Tiden går fort! Jag trodde, att Agneta Erlandsson och jag 5-årsjubilerade, när vi fredag morgon 28 juli åkte till Korrö som "folkdräktsentusiaster". Så döm om min förvåning, när jag bläddrade i en almanacka för 2011 och för lördagen den 30:e juli hade skrivit: Korrö hela dagen! Jag trodde, att vi alltid varit där på fredagar och då att Korrö stavades med ä ... Alltså var det 7:e gången, som vi packade bilen med "bra-att-ha-saker", exempelvis litteratur och folkdräktsmaterial för att göra reklam för Folkdansringen Småland-Öland.

FOLKDRÄKTSKLÄDDA

För att visa, vad vi står för, är Agneta och jag alltid folkdräktsklädda på Korrö: Undertecknad, som är skåning av födsel och ohejdad vana, använder särk, som är ett ledigt och behagligt plagg, inte alltför fint. Förkläde, nästan 100 år gammalt och rutigt huckle, vävt efter original. Som jämförelse fanns flera förkläden och förningsdukar utställda.

Agneta startade påklädningen med att sätta upp sitt hår i "oppombindning" som underlag för det vita hucket, som är den gifta kvinnans attribut. Hucket har vita broderier i tambursöm, som "sys" med virknål, en teknik som Agneta gärna lär ut. Agneta fullföljde påklädningen med att ta på sig sin blå Möredräkt.

SPÄNNANDE MÖTEN

Att vara utställare på Korrö är spännande, för här träffar man människor från när och fjärran. Mannen, som får

Agneta sätter upp håret i oppombindning.

hjälpa av Agneta att knäppa knapparna i västen, är fotograf. Han var nöjd med bilden.

SLÖJDAREN SVENNE

Agneta och jag lyckades i år få med oss en slöjdare: Svenne Blom, som är Marys äkta hälft. Han trodde, att både besökare och utställare på Korrö var klädda i folkdräkt! Var det därför han dröjt så

länge? Svenne tillverkade små burkar av färskt trä och fick genast intresserade åskådare. En ung pojke kom tillbaka om och om igen. Han förstod inte svenska, men fick prova på att slöjda, sedan Svenne visat honom, hur det går till.

**Text och bilder: Mary i Rismåla
(Mary Bjerstedt)**

Att vara utställare på Korro är spännande, för här träffar man människor från när och fjärran. Mannen, som får hjälp av Agneta att knäppa knapparna i västen, är fotograf. Han var nöjd med bilden.

Svenne har fått en elev som vill lära sig hur det går till att göra en burk.

Nästa generation slöjdare.

EN GLIMT AV SKANDINAVIEN

Bergabygdens folkdansare drar med sig de amerikanska gästerna i en polonäs med Toftaholms herrgård som bakgrund.

TAUCK är ett USA-baserat reseföretag som arrangerar korta och långa resor till jordens alla världsdelen, inklusive Antarktis. Satt i detta sammanhang är det stort att Toftaholm – händelsernas herrgård, belägen mellan Ljungby och Värnamo, varje år tar emot ca 35 av Taucks amerikanska resegrupper på väg genom Skandinavien.

Dessa resor sträcker sig över 14 dagar med start i Köpenhamn. Man övernattar i Toftaholm på väg med buss till Stockholm. Sjätte dagen flyger man till Bergen i Norge och efter att ha sett fjordar och fjäll, glaciärer, museer, kyrkor och skulpturparker flyger man hem från Oslo.

ÅR EFTER ÅR

Övernattningstillfällen, aktiviteter och sevärdheter växlar givetvis genom åren, men ända sedan 1993 har Toftaholm bestått som logi för en natt på resan genom Sverige – i obruten följd!

Stoppet i Toftaholm har en speciell betydelse för oss här i västra Småland. Alla de 26 åren har resenäerna bjudits på ett folkdoreprogram med dansare och musiker i folkdräkt, inte förannonserat i reseprogrammet, utan som en extra överraskning. Varje sommar har ett antal folkdanslag och musikgrupper underhållit vid allt mellan 25 och närmare 40 tillfällen!

KONTAKTSKAPANDE

Mellan den 21 maj och 10 september 2017 dansar Bergabygdens folkdansare, Sunnerbo-gillet, Viarestads folkdanslag och Värengillet vid totalt 17 tillfällen och Värengillet, Berga spelmän och Ljungby fiddlers bjuder på musik vid 18 tillfällen. Är det vackert väder placeras gästerna i herrgårdens trädgård, annars inne i en av flygelbyggnaderna. Föreningarnas program varierar, men alla är måna om att beskriva vad man dansar och spelar och presenterar dessutom de traditionella dräkter man bär. Folkdansföreningarna avslutar, utan undantag, sina program med att bjuda upp gästerna till en polonäs. Det har blivit allt lättare att få med gästerna i dansen. Det är många skräckblandat förtjusta utrop som "Oh, my God" som hörs när vi drar i väg dem i slingrar, portar och snäckor. Dansen blir en nyckel till kontakt gästerna emellan vid den följande middagen och kanske resten av resan. Många dröjer sig kvar, tackar personligen, och har ofta frågor om dräkter,

Toftaholms ägare sedan 2016, Eva och Pelle Hjortblad.

instrument, om ungdomar dansar osv. Det har till och med hänt att besökare med anor i Sverige fått en guidning i sina förfäders hembygd under kvällen.

UPPSKATTAT

Detta är enda gången resenäerna kommer i kontakt med småländsk/svensk/skandinavisk dans och musik och ett gyllene tillfälle för

Berga spelmän underhåller. Fr.v. Bertil Johannesson, Berit Johansson, Tord Andersson, Henry Johansson, Siv Bayard, Ingelöv Englund och Håkan Larsson.

Många vill fotografera sig tillsammans med svenskar i "exotiska" dräkter.

oss att visa fram vår verksamhet med så genuint innehåll som möjligt. Uppenbarligen är det uppskattat eftersom Toftaholm är det enda övernattningsställe som varit med under alla år. Hotellägarnas intresse har säkert bidragit och de nuvarande, Eva och Pelle Hjortblad, värnar definitivt om dans i många former. Eva har dansat folkdans tillsammans med sina föräldrar i en förening i Haninge och under varen har man arrangerat "Let's Dance" med instruktion några gånger.

Att fylla alla dessa kvällar med dans och musik är en i det närmaste ideell verksamhet. För många innebär det långa resor och ett strikt närvaroschema för att besätta dans- och musikgrupperna, men glädjen och tacksamheten man möter väger upp besvären och så får vi ju tillfälle att visa fram vår tolkning av kulturarvet!

Text och foto: Elisabet Johansson

SLÖJDBYTARDAG 2018

Kalmar Folkdanslag inbjuder till en slöjdbytardag lördagen den 5 maj 2018 i Gula Paviljongen i Folkets Park, adress Södra Vägen 49 i Kalmar.

Har du någon slöjdart du vill byta med så meddela detta vid anmälan till Christina

Ackesjö på ch.ackesjo@gmail.com eller per telefon 0480-263 81.

Vi börjar med kaffe kl 09.30. Kalmar Folkdanslag bjuder på kaffe och lunch under dagen. Den enda kostnad du betalar är för förbrukat material.

Anmälan ska göras senast den 22 april 2018 till Christina Ackesjö. Slöjdbytardagen ställs in vid mindre än 5 anmälda.

Välkommen!

**Kalmar Folkdanslag och
Folkdansringen Småland-Öland**

KALMARSUNDSDANSARNA PÅ STUDIERESA I VENEDIG

Årets studieresa gick till Lido di Jesolo några mil öster om Venedig i norra Italien. På den Internationella dans- och musikfestivalen i Jesolo, andra helgen i september, fick vi se och höra sång, musik och dans från Ungern, Bulgarien, Grekland och Palestina.

Med buss och båt tog vi oss första dagen från Jesolo till Venedig för en guidad promenad i den historiska staden med alla sina gondoler och kanaler. Markusplatsen var välfylld med turister med långa köer till de mest intressanta sevärdheterna. Efter att vi bekantat oss med byggnaderna runt torget och dess historia, fortsatte promenaden vidare och avslutades vid Rialtobron. Efter en god lunch kunde vi på egen hand vandra runt i staden och innan återresan till Jesolo smakade det gott med en kopp kaffe. Flera

provade också på att ta en tur med gondol, vilket var en minnesvärd upplevelse.

Lido di Jesolo är en badort vid Medelhavet med en milslång badstrand. Strandpromenaden kantas på ena sidan av solstolar och på andra sidan av hotell. Vårt hotell La Bussola hade, som de flesta andra hotell, havsutsikt från alla rum och i priset ingick egen solstol. Hotellens cyklar blev väl använda de dagar vi var där.

Under två och en halv timma på torget Piazza Aurora nära hotellet studerade vi grupperna från Ungern, Bulgarien, Grekland och Palestina.

Det var tre grupper från Ungern, en välspelade blåsmusikgrupp, som framförde både kända och okända låtar, en damkör som tyvärr inte kom helt till sin rätt på grund av ljudanläggningen och sedan en professionell ungdomsdansgrupp som visade danser i en klass för sig. Denna grupp fick betydligt mera tid på scenen

än övriga grupper. Det var ingen tvekan om att flera av dessa dansare var mycket vältränade och i några dansnummer var de så lättklädda att dansen kanske hade passat bättre på nattklubb. Bulgarien bidrog med två grupper i mycket vackra kläder, en ungdomsgrupp som gjorde ett mycket sevärt framträdande och en grupp med något äldre dansare. Gruppen från Palestina var en grupp herrar i enhetlig klädsel och gruppen från Grekland var en damgrupp.

Vårt val av halvpension på hotellet var perfekt med mycket god service och mycket god mat. Vi fick också njuta av sol och bad i varje fall under ett par dagar av vårt veckolånga besök. Kalmarsundsansarna gör varje år en studieresa till någon av de dansfestivaler som numera arrangeras lite varstans i Europa.

Text och foto: Sune Johansson

VERNISSAGE 28 OKTOBER

Ny utställning på museet i Växjö med anledning av Smålands Musikarkivs 25-årsjubileum – Trumma och hummel.

Petter Ericsson, Kulturparken Småland och Mathias Boström, Smålands Musikarkiv hälsade 60-70 personer välkomna till vernissage med musikinslag.

En stor mängd trummor och olika varianter av hummel visas på utställningen som pågår tills vidare. På utställningen finns också möjlighet att lyssna på tidigare inspelningar och intervjuer.

Läs om Otto Malmberg från Ljungby, den siste hummel-lekaren!

Läs om trummor i text och bild i Småland, dansmusik som hette duga!

En eloge till Mathias Boström, Smålands Musikarkiv, som ger oss en sådan fin utställning. Besök den!

Text och foto: Viola Ek

FOTNOT FRÅN ARKIVET

Sven Donats notbok är idag en av de mest uppmärksammade spelmansböckerna från Småland, och låtar ur notboken har tagits upp igen från och med 1970-talet.

Det var dock länge okänt vem denne Sven Donat var, men i Spelfot nr 3 2003 kunde Eric och Katarina Hammarström kasta ljus över notbokens första ägare. Sven Donat var född 1755 i Trästen i Vislanda och dog 1815 i Ormesberga. Han var indelt soldat vid Kronobergs regemente från 1777 och befordrades till korpral 1791, för att sedan avskedas 1794.

Kunskaperna kring Sven Donat har fördjupats succesivt på senare år, inte minst inom Föreningen Sven Donats vänner, som sedan 2015 arrangerat endagsevenemanget Donatism i Ormesberga i augusti. Men i år blev det ingen Donatism, istället har kraften lagts på att ge ut en kommenterad utgåva av Donats notbok.

NY UTGÅVA MED KOMMENTARER

Magnus Gustafsson har försett den nya utgåvan med kommentarer kring de flesta av notbokens 237 nummer, med värdefulla bidrag från flera spelmän som fördjupat sig i det äldre notboks materialet. Undertecknad har varit huvudförfattare till en inledning, som presenterar vad vi vet om Sven Donat och notbokens kända historia. Det återstår dock många frågetecken, exempelvis ifall notboken finns kvar i original idag – och var den i så fall finns.

Utgångspunkten för utgåvan har varit den avskrift från 1912 som Olof Andersson gjorde av Sven Donats notbok. Avskriften ingår i Folkmusikkommissionens

samlingar som publicerades på webben 2007. Det som motiverar den nya utgåvan är att den är i färg, att den innehåller kommentarer om Donat och låtarna samt att den ges ut med spiralrygg, för att underlätta praktisk användning.

Sven Donats notbok ges ut av Smålands Musikarkiv – som en del av arkivets 25-årsjubileum 2017 – i samarbete med Musik i Syd, Föreningen Sven Donats vänner, Smålands spelmansförbund och Svenskt visarkiv/Statens Musikverk. Notboken kommer att släppas i samband med Spelmansböcker i Norden i Växjö 21–23 november. Kanske en bra julklapp för den folkmusikintresserade?

**Mathias Boström, arkivchef
Smålands Musikarkiv**

Ett smakprov på en låt ur Sven Donats notbok: notbild och variantanteckning av Olof Andersson, samt Magnus Gustafssons kommentar.

GRANSNÄS FOLKMUSIKLÄGER 2017

Kvällsmys med korvgrillning!
Simon och Heléne.
Foto: Bruno Bjärnberg

NR 40. POLSKA UR SVEN DONATS NOTBOK

Melodin finns i nästan identiska versioner i samlingarna efter bl.a. Andreas Dahlgren (Ma 7:62), Elias Annell (Småländsk musiktradition: I:156) och Salomon Eklin (VS Mus.Ms:9:111). Med tanke på Donats närhet till musiklivet i Växjö är det inte helt otänkbart att den här läten har förmedlats till honom via Salomon Eklin (1756–1803), som 1780 efterträdde Johan Christian Zschotzscher (1741–1780) som kantor vid gymnasiet. Eklin var i första hand violonist, men vikarierade även som organist i Växjö domkyrka. Eklins namn förekommer också i Donats samling – se nr 214. Melodin finns också i annan form i bl.a. L.J. Sundells ("Lasse i Svarven") häfte På Förstukvistens som "Näcka-polskan" (nr 44). Den är också känd under namnet "Norrhagens polska".

HUR STOR ÄR BILDEN?

Olika användningsområden kräver olika storlekar på en bild.

En bild som ska tryckas kräver en upplösning på 300 dpi, om man vill ha en skarp bild. **dpi betyder "dot per inch" = punkter per tum.** Färre punkter än 300 ger en kornig bild. Ska bilden endast visas digitalt så är det bildskärmen som avgör bildstorlek och kornighet.

Men vi måste också ta hänsyn till hur stor bilden är i cm när den ska tryckas.

Ett exempel:

En bild jag fått till det här numret är 1,9 MB stor. Tittar jag på bilden i Photoshop så blir det följande:

Upplösningen är 72 dpi, bredd = 90,31 cm, höjd = 67,73 cm.

Kan tyckas onödigt stor, men jag måste ändra upplösningen till 300 dpi för att bilden inte ska bli kornig i tryck. Då ändras bredd till 21,67 cm och höjden till 16,26 cm.

Om jag vill ha en bild som fyller sidan på bredden så måste den vara minst 18 cm.

En annan bild jag fått har följande värden: 72 dpi, bredd = 9,45 cm och höjd = 8,47 cm. När jag gör om den till 300 dpi blir bredd och höjd 2,27 cm resp 2,03 cm. Mindre än ett frimärke! Omöjligt att använda.

Kolla era kameror! Ställ in "stor bild" (största möjliga), "högupplöst", eller det som motsvarar detta. Bilden blir mellan 1 och 5 MB stor!

Lycka till!

Viola Ek

SY DRÄKTBYXOR, I SKINN ELLER TYG

Kurs i Hemslöjdens Hus, Jönköping, i oktober 2017!

För bara några år sedan kändes det som om intresset för folkdräkt var helt avsmnat, ingen frågade längre efter dessa plagg, ingen verkade vilja bära dem! Nu ser det lite annorlunda ut och jag tror att det till viss del beror på folkdräktsmarknaderna som genomförts, de visar att nu kan man återigen få tag i dräkt att bära.

Men vad gör man om det inte finns något färdigt att köpa? Man kan ju fortsätta att annonsera så klart, men det kanske inte finns något ändå som passar. Är man då beredd att gå på kurs och sy sina byxor själv? Vi testade, fixade en kursledare och bjöd in till en kurs och deltagarna anmälde sig!

SY SJÄLV!

Vår kursledare var Tapp Lars från Malung i Dalarna. Som van skinnsoömmare är han en fena på att sy skinnbyxor, men även bra på att lära ut det! Deltagarna kom från när och fjärran, mest fjärran faktiskt! Från Teckomatorp i söder, via Hestra, Ås och Jönköping i Småland till Borlänge och Stockholm i norr! Fem män och två kvinnor. Alla med lite olika behov och syvana. Ann hade gett bort ett material till sin man i 30-årspresent, med löfte om att hon skulle sy honom en dräkt, men nu har det hunnit gå 16 år! Dan ville ha skinnbyxor, varför syr du dom inte själv sa hans fru!

PERSONLIGA MÅTT

Fredagen startade med allmänt prat om passform, material och modeller. Sen blev det måtttagning. Byxorna ska ju sys efter personliga mått för att sitta bra, inte minst

En av eleverna begrunder mönsterdelarna under överinseende av kursledaren Tapp Lars från Malung.

Nedan blir en elev intervjuad av Radio Jönköpings reporter.

Mönsterdelarna utlagda på grått kläde och gult mollskinn.

Mönsterdelarna utlagda på blått kläde.

gäller detta för skinnbyxor. De sys så att de sitter tajt eftersom de med tiden anpassar sig efter kroppen och blir som ett extra skinn! Kvällen avslutades med preparering av tyg, mönsteravritning och funderande på vad har jag gett mig in på?!

Under lördagen blev det dags att se till att mönstret som anpassats och ritats blev utlagt på tyg eller skinn. Detta måste ske efter konstens alla regler, så att alla delar får plats utan att man vänder någon del upp och ner! Så det blev att pussla och mäta, hur var det med sömsmän, lägga till eller inte? Ja sen var det väl bara att markera var man

skulle klippa och göra det! Två deltagare sydde skinnbyxor, två sydde i mollskinn och resterande i kläde.

LOKALRADIO OCH -TV

När vi arbetade på som bäst fick vi besök av Radio Jönköping! Reportern tyckte nog att det såg häftigt ut och blev lite sugen på att prova ett par byxor, så det fick han!

Som tur var pågick kursen även på söndagen, så vi kunde fortsätta vårt arbete. Då kom Jönköpingsposten och SVT Jönköping för att göra reportage, så vi kan knappast klaga på massmedial uppmärksamhet!

SY FÖR HAND?

Ja slutligen kommer vi till denna eviga fråga: sydde ni på maskin? Ja det gjorde vi! Både i tyg och i skinn! Och ändå tog det tid, det syddes och sprättades, ändrades, lades till och drogs ifrån. Ja vi insåg att sy byxor gör man inte i brådrasket, "det var lite svårare än jag trodde" som en av deltagarna sa! Men ack så stolta vi blev över resultaten! Nu har några av oss ett par delar till som ska sys innan dräkten blir komplett, kanske att nästa steg blir en kurs i västsömnad?!

Text: Eva Landén

Foto: Ola Dupul

RAPPORT FRÅN HÖSTMÖTET I VIRESTAD ELLER ... ATT MAN ALDRIG LÄR SIG

Vi var kallade till höstmöte med Folkdansringen Småland-Öland i Virestad den 14 oktober 2017. Emma Karlsson och jag, Sven-Erik Arvidsson, som brukar samåka konstaterade att ingen av oss hade tillgång till bil denna dag, men lyckligtvis var Bengt Swartling från vår förening intresserad av att åka med så han fick bli vår taxi. Vi bestämde att vi skulle träffas på Resecentrum i Jönköping klockan 7. "Ska du med så får du vara där då". Mobilerna fram, går det några förbindelser från Habo till Jönköping en lördag morgon? Valet var inte så svårt för det enda som fanns var buss nr 101 (Gränna-Habo-expressen) klockan 05.50, framme i Jönköping ca 06.25 Jag kunde ju ta en fika medan jag väntade så det var ju inte så farligt. För Emmas del så fanns det inget sätt att ta sig från Aneby samma morgon så hon fick "campa över" hos Swartlings.

På senaste distriktsstyrelsemötet hade jag lovat att höra med Kalmar folkdanslag om de kunde tänka sig att göra ett nytt försök med slöjdbytardag under 2018. Jag fick ett jakande svar från deras slöjdsektion. Vi var överens om att det skulle vara bra om vi kunde dela ut en inbjudan på höstmötet för att vara ute i god tid. Jag lovade att fixa en sådan. Som det ofta blir så blev det kvällen före mötet som jag började skriva. Jag hade ju alla fakta så det skulle ju gå snabbt, men riktigt så blev det inte – det blev lördag innan det var utskrivet och klart.

Klockradion ställdes på 04.50 så att jag i lugn och ro kunde göra mig i ordning och äta frukost. Jag vaknade av att någon pratade och fick till min förskräckelse se att klockan visade 05.34! Oj oj oj – hur skulle jag hinna? Frukost var inte att tänka på, en snabb morgontoilet, sög tag i plasttatchén och i väg. Väl framme vid Blå torget i Habo hade jag till och med fyra minuter till godo. Vad gott det ska bli med frukost

från Pressbyrån på Resecentrum när jag kommer fram, tänkte jag. Tji fick jag, de öppnade inte förrän kl 7. Jag hängde på läset så Emma hittade mig i kassan med en plastad baguette och kaffe som intogs längs E4-an söderut. Nu kunde jag äntligen pusta ut efter morgonens strapatser så det var skönt att sova frukost.

KURT LANGE HÄLSADE VÄLKOMMEN

Resan gick snabbare än vi hade räknat med så vi var först på plan i Virestads sockenstuga. Där hade värdföreningen Virestads Folkdanslag dukat upp med ortens specialitet, mjuka kringlor som man skulle dela och lägga smör på – helt utsökt gott.

När klockan var 10 hälsade Kurt Lange, ordförande i Virestads Folkdanslag, oss välkomna. Så öppnade vår distriktsordförande Gunnar Andersson mötet med ett tack till värdföreningen och höll sedan ett utrop. Han konstaterade att samtliga anmälda 34 deltagare från 10 föreningar var närvarande.

"Hovfotografen" Niklas Larsson bjöd på en spännande berättelse. Foto: Elisabet Johansson

MEDLEMSUTVECKLINGEN

Första punkten var en redogörelse för medlemsutvecklingen både i Svenska Folkdansringen totalt och i Folkdansringen Småland-Öland. Det är dystra siffror; i distriktet har vi gått från 1.160 medlemmar (2009) till 798 (2017-10-14) och vi är nere i 11.001 medlemmar för hela riket. Medelåldern inom distriktet är ca 65 år. Vi gick igenom hur de olika föreningarna ser på framtiden och vilka satsningar som gjorts. Satsningarna har i bästa fall resulterat i att

medlemsantalet hållits konstant. Följ de intressanta diskussionerna i protokollet på www.folkdansringen.se/smaland.

KULTURENS

Verksamhetsutvecklare Anna Virta från vårt studieförbund Kulturens Bildningsverksamhet berättade om förbundets bakgrund, anslutna medlemsorganisationer och regelverk och svarade på frågor.

KUNGLIG BETRAKTELSE

Mötet ajournerades för lunch kl 12-13 och följdes av kulturinslaget "Kunglig betraktelse". Det var Niklas Larsson, 29-årigt oppositionsråd och vice ordförande i kommunfullmäktige i Osby, som med hjälp av ett faktafyllt bildspel redogjorde för sitt intresse för det svenska kungahuset på ett mycket humoristiskt sätt. Han har genom sitt intresse blivit intervjuad i både press radio och TV.

BILDER TILL SPELFOT

Viola Ek, Smålands spelmansförbunds kassör och redaktör för Spelfot, berättade om arbetet och glädjen över att få ge ut tidningen i färg. Hon lämnade råd och tips om vilka egenskaper foton ska ha för att de ska kunna tryckas. Se sidan 13!

JUBILEUM 2020!

2020 firar Svenska Folkdansringen sitt 100-årsjubileum. Hur kan vi fira detta inom distriktet? Vi kom fram till att Korrö-festivalen och Jönköpings allmogemarknad (om den återkommer) skulle vara bra tillfällen att synas på. Michael Lindberg föreslog att vi skulle medverka på Victoriadagen på Solliden i Borgholm.

På minuten kl 15.30 avslutade Gunnar mötet med ett stort tack till alla för givande diskussioner och till värdforeningen för ett mycket bra genomfört evenemang. Så var det dags för en god kaka och kaffe sedan var det tack och hej och en bil- och tågresa hem till Nygatan 9 i Habo i Västergötland.

Sven-Erik Arvidsson

STÄMMAN I SKATELÖV 2017

Trots det opålitliga och blåsiga vädret var det ganska många som vågade sig till Rosenlunds hembygdspark och årets spelmansstämma i Skatelöv.

Det var ett 70-tal spelmän och medverkande samt något hundratal gäster. Allspelet fick dock avkortas på grund av regnskur och publiken drog sig stundtals in i tält och stugor, så periodvis var det lite glest med publik vid scenen. Det klarnade dock upp till folkdansuppvisningen av Värendsgillet, som gav ett färgglatt och dansant inslag.

På spellistan noterades Humla, Bengt

och Eva från Urshult, Nils Wiberg samt "diverse spelmän" - ett gäng spelmän anförda av Viola Ek.

Det var trångt i speltältet och i stugorna på grund av vädret men spelglädjen fanns ändå där. Väffelfika och varmkorv serverades av hembygdforeningen.

Skatelövs spelmanslag

Inbjudan

till alla som vill vara med och fira

Smålands spelmansförbunds 70-årsjubileum

9-10 mars 2018 i Växjö

Småländska storspelmän - Jubileumskonsert och danskväll

Fredagen 9 mars Kl 19.00

Plats: KOGT-NTO, Vattentorget 1, Växjö

Eva Blomquist-Björnborg, Helene Ingvarsdotter, Sabina Henriksson,
Jeanett Rousu, Ulrika Gunnarsson och Marika Björnborg

Entré: 120 kr (100,- medlem i Valshuset/ Smålands spelmansförbund)

Arr: Valshuset Växjö i samverkan med Smålands spelmansförbund

Föreläsning/ Årsmöte/ Spel-Visstuga/ Fest/ Dans/ Buskspel

Lördagen den 10 mars

Plats: Villa Vik, Lenhovdsvägen 72, Växjö

Årsmöte Smålands spelmansförbund (Fika)
11.00 - 12.00

Polskans historia

13.00 - 14.30

Magnus Gustafsson, föreläsare

Spelstuga

15.00- 17.00, Eva Blomquist-Björnborg

Visstuga

15.00- 17.00, Ulrika Gunnarsson

Jubileumsmiddag

18.00- 20.30

Kostnad buffé 255,-

Anmälan vis/spelstuga samt middag till Håkan Alm 070-877 58 44
eller hakanalm46@gmail.com senast 26 februari.

20.30 - 21.00 Allspel

Allspelslåtar på spelmansförbundets hemsida

21.00 Dans efter spellista

Boende

Vilavik/Toftastrand 0470-65290 Begränsat antal rum.
Boka i tid. Allt i Växjö centrum via booking.com

Arr: Smålands spelmansförbund i samverkan med Valshuset Växjö,
Smålands muskarkiv, Musik i Syd och Bilda

Spel och dansstuga i Kalmar

onsdagen den 27 december

Spel o Dans kl 18.00

Spelmän och dansare från Småland och Öland.
Ta med egen fikakorg, instrument och dansskor.
Ingen anmälan. Fri entré. Information 070 5976784.

Plats

Skälby huvudbyggnad, Skälbyallén 6 Kalmar

Välkommen!

Tredjedagjul-dans i Grimslöv
till Skatelövs Spelmanslag
den 27 december 2017 kl 19.00 i Föreningslokalen

Inträde 100 kr. Fika ingår. Välkomna!

VAD HÄNDER

21-23 november

Spelmansböcker i Norden

Se sid 12 och 13.

<http://www.smalandsmusikarkiv.nu>

Torsdag 7 december, kl 17.30

Linnégatan 15, Växjö

Folkmusikkaféets decemberkonsert

Emma "Elmer" Eriksson

<http://www.valshuset.se>

Fredagen den 15 december, kl 19

Jul i Folkton med Emilia Amper och Dan Svensson

Utvandrarnas Hus, Växjö.

I samarbete med Valshuset. Kvällen fortsätter i IOGT-NTO-huset med spel till dans tillsammans med andra spelmän.

<http://www.musicavita.com/event/jul-i-folkton/>

27 december

Spel- och dansstuga i Kalmar.

Annons sid 19.

Tredjedag jul-dans i Grimslöv.

Annons sid 19.

28 januari 2018

Spel och dans på Tomarps Kungsgård, Kvidinge

Info: sigfrideriksson@gmail.com

9-10 mars 2018

Smålands Spelmansförbund 70-årsjubilerar.

Annons sid 18.

24 mars

Distriktsårsmöte i Kalmar.

Värdforening Kalmar folkdanslag.

21 april

Textilvårdskurs i Vislanda.

Arr Kronobergs läns Hembygdsförbund i samarbete med Dräktrådet i Kronobergs län och Vislanda Hembygdsforening.

NOTER OCH SKIVOR

Smålands Spelmansförbund har noter och skivor till försäljning.

	Medlemspris	Icke medlem
Anders Larssons notbok	150 kr	180 kr
Krokiga låtar och rakryggade spelmän från Markaryd, bok + cd-skiva av Jeanett Rousu	320 kr	350 kr
Källan i Slaka, en bok om svensk folkmusik av Marie Länne Persson	200 kr	200 kr
CD-box med 3 skivor, 90 Småländska låtar ur Gösta Klemmings häften	150 kr	180 kr
20 Småländska låtar, arrangerade för fioler och altfiol av Gösta Klemming	60 kr	80 kr
Några svenska folkdanser samlade av Gösta Klemming Innehåller beskrivning av t ex Hälsingepolska, Jämtpolska, bakmes samt olika varianter av småländska polskor tillsammans med noter på lämplig musik.	30 kr	40 kr
Faksimilupplaga av spelmannen Aug. Strömbergs kompositioner	30 kr	50 kr
Småländsk folkton 53 låtar för 2 fioler ur Lennart Skoglund's notböcker	100 kr	110 kr
Låtar och lekar från Väckelsängs socken	80 kr	80 kr
Allspelslåtar 2013 21 låtar utvalda såsom "vanliga" allspelslåtar	50 kr	50 kr
CD Små länders låtar Valda låtar ur "Bruna pärmen"	100 kr	120 kr
Noter till CD Små länders låtar	60 kr	60 kr
OBS! Pris för porto och emballage tillkommer! Notlager: Viola Ek SSF:s plusgiron: 44 80 33-1		

vek9@icloud.com